

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра цивільного права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОНКУРЕНТНЕ ПРАВО

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-наукова програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №10 від 26 січня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Конкурентне право
Викладач (-і)	Банасевич Ірина Іванівна, доцентка, к.ю.н., доцентка кафедри цивільного права
Контактний телефон викладача	(0342) 596130
Е-mail викладача	iryna.banasevych@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі здобувачами, <i>розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри</i> https://kcp.pnu.edu.ua/informatsiia-shchodo-navchalnoho-protsesu/ Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, щодо планів та змісту індивідуальних науково-дослідних завдань.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни Конкурентне право є конкурентне законодавство, що визначає систему антимонопольних органів, їх повноваження, порядок здійснення контролю за дотриманням конкурентного законодавства; правила поведінки суб'єктів господарювання на ринку, заборонені види антиконкурентних узгоджених дій і монополістичної діяльності; товарні і територіальні межі ринку, а також монопольне становище суб'єктів господарювання на ньому; відповідальність за порушення конкурентного законодавства, застосування адміністративного і судового порядку захисту конкуренції.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких <u>змістових модулів</u>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Державне регулювання конкурентних відносин. 2. Обмежувальні практики у конкуренції. 3. Правове регулювання контролю за концентрацією та узгодженими діями. 4. Правопорушення у сфері добросовісної конкуренції. 5. Процесуальні норми конкурентного права. <p>«Конкурентне право» належить до навчальних дисциплін вільного вибору здобувачів освіти. «Конкурентне право» є підгалуззю господарського права та регулює коло відносин, які виникають у сфері захисту економічної конкуренції та служить для правового забезпечення ефективного функціонування ринкової економіки в Україні. Основою вивчення дисципліни є знання конкурентного законодавства та вміння застосовувати його на практиці.</p> <p><u>Основними джерелами</u> цієї підгалузі виступають Конституція України, Цивільний кодекс України, Господарський кодекс України, закони України «Про Антимонопольний комітет України», «Про захист економічної конкуренції», «Про захист від недобросовісної конкуренції», «Про природні монополії», «Про ціни та ціноутворення», «Про зовнішньоекономічну діяльність», «Про акціонерні товариства», «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю», «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки», «Про авторське право і</p>	

суміжні права», «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» й ряд інших законів та підзаконних актів.

Один із основоположних принципів ринкової економіки – це вільна конкуренція товаровиробників. Україна йде дорогою формування ринкової економіки, а центральне місце в розпочатих економічних реформах посідає створення ринкового механізму і його основної ланки – конкуренції. Відносини, пов'язані з процесами конкуренції, є однією з найбільш спірних сфер правового регулювання. Законодавчі акти про конкуренцію є достатньо складними, містять непрості юридичні і економічні поняття, що вимагає спеціальної підготовки фахівців у сфері їх застосування, навчання розуміти і застосовувати нові правові поняття й інститути.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Конкурентне право» є формування у здобувачів освіти теоретичного розуміння суті конкурентних правовідносин, що складаються в ринковій економіці, системи необхідних юридичних знань, професійних навичок та вміння вирішувати практичні питання, які стосуються застосування конкурентного законодавства в Україні.

Основними цілями вивчення дисципліни «Конкурентне право» є набуття здобувачами освіти знань та розуміння змісту норм конкурентного законодавства України, формування умінь та навичок для самостійного розв'язання практичних проблем, які виникають у процесі застосування норм конкурентного законодавства на практиці.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

- ✓ здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу джерел права та результатів наукових досліджень відносин у сфері захисту економічної конкуренції.
- ✓ здатність застосовувати знання норм конкурентного права у практичних ситуаціях.
- ✓ знання та розуміння предметної області конкурентного права та розуміння професійної діяльності.

Фахові компетентності:

- ✓ здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти, основні поняття та елементи правового механізму захисту економічної конкуренції.
- ✓ здатність до критичного та системного аналізу чинного конкурентного законодавства і застосування набутих знань у професійній діяльності.
- ✓ здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та законних інтересів учасників конкурентних правовідносин, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.
- ✓ здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування у сфері захисту економічної конкуренції.
- ✓ здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення, здатність давати юридичну кваліфікацію відносинам, що пов'язані із захистом економічної конкуренції.

Програмні результати навчання:

Соціально-гуманітарна ерудованість:

- ✓ проводити збір та інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел конкурентного права;
 - ✓ формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми правового регулювання відносин у сфері захисту економічної конкуренції;
 - ✓ давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю;
 - ✓ оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему у сфері захисту економічної конкуренції.
- Комунікація:*
- ✓ вільно спілкуватися державною та іноземними мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи термінологію конкурентного права;
 - ✓ пояснювати характер основних процесів у сфері захисту економічної конкуренції з розумінням професійного та суспільного контексту.
- Професійна самоорганізація та використання інформаційних технологій:*
- ✓ вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних;
 - ✓ демонструвати вміння користуватися комп'ютерними програмами, необхідними у професійній діяльності.
- Праворозуміння:*
- ✓ демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм конкурентного права;
 - ✓ пояснювати природу і зміст основних правових явищ конкурентного права.
- Правозастосування:*
- ✓ застосовувати набуті знання у відносинах, що виникають у сфері захисту економічної конкуренції, виокремлювати юридично значущі факти і формулювати обґрунтовані правові висновки;
 - ✓ готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях, які викають у сфері захисту економічної конкуренції;
 - ✓ надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова
8	081 Право	4	вибіркова

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Змістовий модуль 1. Державне регулювання конкурентних відносин			
Тема №1. Поняття та система конкурентного законодавства	1	2	4

Тема №2. Правові основи діяльності Антимонопольного комітету України	1	2	4
Тема №3. Державне регулювання і контроль у сфері природних монополій	-	-	8
Тема №4. Монопольне становище суб'єктів господарювання на ринку	-	-	8
Змістовий модуль 2. Обмежувальні практики у конкуренції			
Тема №5. Види і суть порушень законодавства про захист економічної конкуренції	2	4	8
Змістовий модуль 3. Правове регулювання за концентрацією та узгодженими діями			
Тема №6. Концентрація (злиття) суб'єктів господарювання	2	2	6
Тема №7. Узгоджені дії суб'єктів господарювання	2	2	4
Змістовий модуль 4. Правопорушення у сфері добросовісної конкуренції			
Тема №8. Види і суть порушень законодавства про захист від недобросовісної конкуренції	2	2	6
Змістовий модуль 5. Процесуальні норми конкурентного права			
Тема №9. Процесуальні норми конкурентного законодавства	2	2	4
Тема №10. Відповідальність за порушення конкурентного законодавства	-	2	8
ЗАГ.:	12	18	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах Навчально-наукового юридичного інституту і визначається п. 4.4 Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у Навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженим Вченою радою Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 2 від 12.10.2010 р. (зі змінами та доповненнями) – <i>текст розміщений на сайті Інституту https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2023/02/Положення-про-порядок-оцінювання-здобувачів-у-ННЮІ.pdf</i> .		
Вимоги до письмової роботи	Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання всіма здобувачами письмової модульної контрольної роботи на 9-му занятті і охоплює усі питання навчальної дисципліни, що опрацьовувались на семінарських заняттях. На контрольну виноситься два практичних завдання, які оцінюються у 10 балів кожне. Максимальний бал за контрольну складає 20. <u>За бажанням</u> (для отримання додаткових від 1 до 5-ти балів за кожен семестр) здобувачі можуть виконувати індивідуальні завдання за темою відповідного семінарського заняття. Види, приклади підготовки та критерії оцінювання індивідуальних завдань <i>знаходяться в Методичних вказівках для підготовки до</i>		

	<i>семінарських занять, на кафедрі цивільного права та розміщені на сайті кафедри</i> https://kcp.pnu.edu.ua/navchalno-metodychni-materialy/
Семінарські заняття	Система оцінювання семінарських занять визначена п. 4.4.2.1. та 5.1.1.3 Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у Навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань здобувачів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються р. 5 Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у Навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
Підсумковий контроль	Форма підсумкового контролю – екзамен у 8-му семестрі проводиться, якщо здобувач освіти набрав за результатами семестрового (поточного) контролю не менше 25 балів. Екзамен проводиться у письмовій формі та передбачає виконання письмової екзаменаційної роботи на предмет з'ясування опанування здобувачем змісту навчальної дисципліни, системності набутих ним компетентностей. Екзаменаційний білет включає двадцять тестових завдань, які оцінюються у 20 балів та дві задачі, які оцінюються у 15 балів кожна. Максимальний бал – 50 балів. Екзамен може проводитися з використанням технологій дистанційного навчання на платформі https://d-learn.pnu.edu.ua/ . У такому разі екзамен проводиться у тестовій формі. Структура білета – 50 тестових завдань різної складності, кожне з яких оцінюється в один бал.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Планується виконання здобувачами освіти однієї обов'язкової та додаткових письмових контрольних робіт, письмових тестових завдань за темами, винесеними на самостійне опрацювання (перелік міститься в Методичних вказівках для самостійної роботи), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях.

Методичні матеріали розміщені на сайті кафедри:
<https://kcp.pnu.edu.ua/navchalno-metodychni-materialy/>

Академічна доброчесність:

Очікується, що здобувачі будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

URL: <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі здобувачі відвідають семінарські заняття навчальної дисципліни.

Пропуски семінарських занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Здобувач зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття.

Лекційні заняття можуть проводитися з використанням технологій дистанційного навчання. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник навчальної дисципліни віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу здобувача (п. 5.1.2 Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у Навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2023/02/Положення-про-порядок-оцінювання-здобувачів-у-ННЮІ.pdf>).

Неформальна освіта:

Визнання результатів неформальної освіти здійснюється відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (в редакції від 12.02.2021 року) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. Бакалінська О.О. Конкурентне право [навч. посібник] [Текст]: / О.О. Бакалінська. К.: Київ.нац.торг.-екон.ун-т, 2010. 250 с.
2. Безух О.В. Теоретичні проблеми правового регулювання відносин економічної конкуренції в Україні. К.: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва НАПрН України, 2013. 270 с.
3. Валітов С.С. Конкурентне право України: Навчальний посібник. К.: Юрінком Інтер, 2006. 432 с. URL: <http://www.info-library.com.ua/books-book-98.html>.
4. Господарське право: Підручник / О.П. Подцерковний, О.О. Квасніцька, А.В. Смітюх та ін.; За ред. О.П. Подцерковного. 2-ге вид., доп. і перероб. Х.: Одиссей, 2012. 382 с.
5. Господарське право: підручник / В. С. Щербина. 5-те вид., переробл. і допов. К.: Юрінком Інтер, 2012. 597 с. URL: https://pidruchniki.com/19991130/pravo/gospodarske_pravo.
6. Державне антимонопольне регулювання: підручник. підручник / В.Д. Лагугін, Ю.І. Боровик, О.В. Вертелева та ін.; за ред. В.Д. Лагугіна. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. 480 с. ISBN 978-966-629-728-3. https://pidru4niki.com/91832/pravo/peredmova_derzhavne_antimonopolne_regulyuvan_pua
7. Журик Ю. В. Антимонопольно-конкурентне право України. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2011. 272 с. URL: http://shron1.chtyvo.org.ua/Zhuryk_Yurii/Antymonopolno-konkurentne_pravo_Ukrainy.pdf.
8. Конкурентне право України: навч. посіб. / О. О. Бакалінська, О. В. Безух, О. В. Кологойда, І. В. Лукач, Н. Б. Пацурія, В. С. Щербина; за ред. В. С. Щербини, І. В. Лукач. Київ: Видавництво Ліра, К, 2017. 380 с.
9. Банасевич І.І. Конкурентне право: матеріали до хрестоматії з дисципліни. Івано-Франківськ: ПНУ, 2019. 10 назв. URL: <http://lib.pnu.edu.ua/elibrary.php>

10. Швидка Т. *Історія становлення і формування конкурентного законодавства (іноземний досвід)*. Підприємництво, господарство і право. 2019. №1. С. 50-54.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних посібниках:

1. Банасевич І.І. Конкурентне право: методичні вказівки для підготовки до семінарських занять здобувачів освіти 4-го курсу денної форми навчання спеціальності «Право». Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника, 2023. 25 с. URL:

<https://kcp.pnu.edu.ua/navchalno-metodychni-materialy/>

2. Банасевич І.І. Конкурентне право: методичні вказівки для забезпечення самостійної роботи здобувачів освіти 4-го курсу денної та заочної форм навчання спеціальності «Право». Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника, 2023. 34 с. URL:

<https://kcp.pnu.edu.ua/navchalno-metodychni-materialy/>

Викладач доц. Ірина БАНАСЕВИЧ